

B9-0099/2024

2.2.2024

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų
pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį
dėl teisinės valstybės ir žiniasklaidos laisvės Graikijoje
(2024/2502(RSP))

**Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Tomáš Zdechovský, Juan Ignacio Zoido
Álvarez, Ioan-Rareș Bogdan, Lukas Mandl, Nadine Morano, Jeroen
Lenaers, Michaela Šojdrová, Loucas Furlas, Eleni Stavrou,
Anna-Michelle Asimakopoulou, Manolis Kefalogiannis, Stelios
Kypouropoulos, Vangelis Meimarakis, Maria Spyraiki, Theodoros
Zagorakis, Paulo Rangel**
PPE frakcijos vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl teisinės valstybės ir žiniasklaidos laisvės Graikijoje (2024/2502(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 2, 3, 4, 6 ir 7 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos straipsnius, susijusius su pagarba demokratijai, teisei valstybei ir pagrindinėms teisėms, jų gynimu ir skatinimu Sąjungoje,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,
 - atsižvelgdamas į 1975 m. birželio 9 d. Graikijos Konstituciją,
 - atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių teismo praktiką,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką,
 - atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 24 d. atnaujintą ES pagrindinių teisių agentūros ataskaitą „Žvalgybos tarnybų sekimas: pagrindinių teisių apsauga ir teisių gynimo priemonės Europos Sąjungoje. 2023 m. atnaujinta informacija“,
 - atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į savo 2023 m. birželio 15 d. rekomendaciją Tarybai ir Komisijai atlikus su programos „Pegasus“ ir lygiaverčių šnipinėjimo programų naudojimu susijusių galimų pažeidimų ir netinkamo administravimo taikant Sąjungos teisę tyrimą¹,
 - atsižvelgdamas į 2023 m. liepos 5 d. Komisijos komunikatą „2023 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Teisinės valstybės padėtis Europos Sąjungoje“ (COM(2023)0800) ir į 2023 m. liepos 5 d. prie šio komunikato pridėdamą tarnybų darbinį dokumentą „2023 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Šalies skyrius dėl teisinės valstybės padėties Graikijoje“ (SWD(2023)0808),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Graikija yra stabili konstitucinė demokratinė valstybė, kurioje veikia moderni ir patikima gerovės sistema ir kuri visapusiškai laikosi ES sutarties 2 straipsnyje ir Pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintų teisių ir vertybių²;
- B. kadangi spaudos laisvė ir saviraiškos laisvė Graikijoje yra visapusiškai įtvirtintos Graikijos Konstitucijos 14 straipsnyje, o žurnalistų apsauga yra įtvirtinta ir žurnalistų

¹ OL C, C/2024/494, 2024 1 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj>.

² Pagal „The Economist“ 2022 m. demokratijos indeksą Graikija, palyginti su 2021 m., pakilo per 9 vietas (į 25 vietą) ir tapo viena iš pažangiausių šalių. Graikijoje padaryta pažanga buvo penkta pagal dydį iš visų šalių, įtrauktų į indeksą.

profesiją reglamentuojančiame Etikos kodekse, taigi abiem šiais dokumentais pabrėžiamas šalies įsipareigojimas laikytis demokratiškos aplinkos principų; kadangi tai patvirtina pliuralistinė žiniasklaidos aplinka Graikijoje;

- C. kadangi Graikija padarė pažangą įgyvendindama keturias iš penkių rekomendacijų, pateiktų Komisijos 2022 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje, ir toliau stiprina teisinę valstybę ir žiniasklaidos laisvę skaitmenindama teisingumo sistemas, vykdydama kovos su korupcija reformas, įgyvendindama priemones, kuriomis didinamas žiniasklaidos nuosavybės skaidrumas ir valstybinės reklamos paskirstymas, stiprindama žiniasklaidos reguliavimo instituciją ir gerindama žurnalistų darbo aplinką;
 - D. kadangi imtasi priemonių, siekiant kovoti su grasinimais žurnalistams ir išpuoliais prieš juos, be kita ko, įsteigta žurnalistų apsaugos ir įgalėjimo darbo grupė;
 - E. kadangi Europos Taryba³ ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija⁴ palankiai įvertino 2022 m. gegužės 23 d. tarpžinybinį susitarimo memorandumą dėl žurnalistų ir kitų žiniasklaidos specialistų apsaugos, saugumo ir įgalėjimo bei darbo grupės įsteigimą kaip priemones, kuriomis prisidedama prie žiniasklaidos laisvės ir žurnalistų saugumo;
 - F. kadangi Graikija ėmėsi įvairių iniciatyvų, siekdama įgyvendinti Komisijos rekomendaciją (ES) 2021/1534 dėl žurnalistų ir kitų žiniasklaidos specialistų apsaugos, saugumo ir įgalėjimo užtikrinimo ES⁵, taip pat Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendaciją CM/Rec(2016)4 dėl žurnalistikos apsaugos ir žurnalistų bei kitų žiniasklaidos subjektų saugumo;
 - G. kadangi Graikija, atsižvelgdama į Kovos su korupcija valstybių grupės rekomendacijas, iš esmės pakeitė Graikijos baudžiamąjį kodeksą ir baudžiamojo proceso kodeksą, siekdama užtikrinti, kad jie atitiktų šiuolaikines ypač sunkiems nusikaltimams taikomas sąlygas, ir pašalinti dėl 2019 m. baudžiamojo kodekso atsiradusius iškraipymus;
1. pažymi, kad konstitucinės ir teisinės apsaugos priemonės, susijusios su žiniasklaidos laisve ir pliuralizmu Graikijoje, pastaraisiais mėnesiais buvo dar labiau sustiprintos įgyvendinant įvairias teisėkūros reformas ir imantis administracinių priemonių;
 2. palankiai vertina pažangą, kurią Graikija padarė įgyvendindama 2022 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktas rekomendacijas; palankiai vertina tai, kad padaryta didelė pažanga sprendžiant valstybės pareigūnų turto deklaracijų klausimą; pabrėžia jos padarytą pažangą dėl baudžiamojo persekiojimo ir galutinių sprendimų korupcijos bylose; atkreipia dėmesį į tai, kad nustatytos papildomos apsaugos priemonės, skirtos žurnalistų darbo sąlygoms ir fiziniam saugumui gerinti; pažymi, kad padaryta tam tikra pažanga užtikrinant, jog pilietinės visuomenės organizacijų

³ Europos Taryba, „[How to protect journalists and other media actors? – Extended Implementation Guide to selected topics under Prevention and Promotion Pillars of the Guidelines of Recommendation CM/Rec \(2016\)4 on the Protection of journalism and safety of journalists and other media actors](#)“, 2023 m. liepos mėn.

⁴ ESBO Demokratiškos institucijų ir žmogaus teisių biuras, „[Greece, Early Parliamentary Elections, 21 May 2023 – ODIHR Election Assessment Mission Final Report](#)“, 2023 m. lapkričio 21 d., p. 17.

⁵ 2021 m. rugsėjo 16 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2021/1534 dėl žurnalistų ir kitų žiniasklaidos specialistų apsaugos, saugumo ir įgalėjimo užtikrinimo Europos Sąjungoje (OL L 331, 2021 9 20, p. 8).

registravimo reikalavimai būtų proporcingi, siekiant išlaikyti atvirą jų veikimo sistemą⁶;

3. palankiai vertina sėkmingą Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos⁷ perkėlimą į nacionalinę teisę, nes, be kita ko, šia direktyva stiprinamas žiniasklaidos nuosavybės skaidrumas ir užtikrinamas žiniasklaidos reguliavimo institucijų nepriklausomumas; taip pat pripažįsta, kad Įstatymu Nr. 4779/2021 sustiprintas Nacionalinės radijo ir televizijos tarybos nepriklausomumas nuo vyriausybės ir kitų valstybės institucijų poveikio ir padidintas žiniasklaidos nuosavybės skaidrumas; palankiai vertina įstatymuose Nr. 5005/2022 ir Nr. 4915/2022 numatytas naujas apsaugos priemonės, skirtas kovai su rinkos koncentracija, kuriomis dar labiau sustiprinamas žiniasklaidos nuosavybės ir valstybinės reklamos skaidrumas ir kuriomis turėtų būti prisidedama mažinant grėsmes, nustatytas remiantis žiniasklaidos laisvės stebėsenos indeksais, pavyzdžiui, 2023 m. žiniasklaidos pliuralizmo stebėsenos indeksu;
4. palankiai vertina Graikijos pareiškimą dėl įsipareigojimo visapusiškai įgyvendinti Europos žiniasklaidos laisvės aktą ir Direktyvą dėl strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo (SLAPP);
5. palankiai vertina priimtą tarpžinybinį susitarimo memorandumą dėl žurnalistų ir kitų žiniasklaidos specialistų apsaugos, saugumo ir įgalėjimo; atkreipia dėmesį į tai, kad šiame susitarimo memorandume nustatyta bendra žurnalistų apsaugos ir saugumo sistema, įskaitant teisėkūros ir ne teisėkūros iniciatyvas, taip pat institucinė sistema, skirta planuoti, stebėti ir vertinti ES rekomendacijų ir rezoliucijų įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu, siekiant išsiaiškinti žurnalistų poreikius, suteikti jiems daugiau galių ir juos mokyti, taip pat didinti žurnalistų informuotumą apie lygybę žiniasklaidoje, asmens apsaugą ir skaitmeninį raštingumą;
6. pabrėžia, kad remiantis susitarimo memorandumu buvo įsteigta darbo grupė, kurios tikslas – stiprinti žurnalistų ir kitų žiniasklaidos specialistų saugumą ir nepriklausomumą⁸; palankiai vertina pagal Komisijos rekomendaciją (ES) 2021/1534 pradėtą darbo grupės informuotumo didinimo veiklą ir žurnalistų saugumo stebėseną;
7. palankiai vertina tai, kad 2023 m. sausio mėn. bus įsteigtas Tarptautinis žurnalistų ir žiniasklaidos specialistų saugumo mokymo centras ir pradėta vykdyti įvairi jo veikla;
8. pripažįsta naujus veiksmus, kurių Graikija ėmėsi siekdama užtikrinti visuomeninės žiniasklaidos nepriklausomumą, visų pirma priimdama Įstatymą Nr. 5062/2023 (A 183), kuriuo nustatomos viešojo administravimo įstaigų direktorių ir kitų vyresniųjų vadovų skyrimo sąlygos ir tvarka;
9. pabrėžia, kad Graikijos žurnalistų profesinių sąjungų federacija, prisidedama prie darbo grupės vykdomos veiklos, įsteigė SLAPP stebėsenos centrą, kurio tikslas – stebėti ir

⁶ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „2023 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Šalies skyrius dėl teisinės valstybės padėties Graikijoje“ (SWD(2023)0808), p. 3.

⁷ 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 95, 2010 4 15, p. 1).

⁸ 2023 m. ES teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos skyriuje dėl Graikijos teigiama, kad „darbo grupės, kurios tikslas – žurnalistų padėties apsauga ir jos stiprinimas, įsteigimas yra svarbus žingsnis“, be to, pažymima, kad žurnalistų asociacija šią darbo grupę taip pat laikė svarbiu žingsniu (SWD(2023)0808).

užkirsti kelią SLAPP, taip pat teikti paramą žurnalistams, kuriems šios bylos buvo iškeltos;

10. mano, kad pastaruoju metu Graikijos dedamos pastangos, apimančios teisėkūros ir ne teisėkūros priemonės, prisidėjo prie geresnių šalies rezultatų užtikrinant žurnalistų saugumą; tikisi, kad Graikija ir toliau dės pastangas šia linkme;
11. palankiai vertina 2022 m. rugpjūčio mėn. Graikijos valstybės ir žurnalistų profesinių sąjungų sudarytą kolektyvinę darbo sutartį, kurioje nustatytos valstybinėse institucijose ir įstaigose dirbančių žurnalistų darbo sąlygos ir užtikrinamas saugumo priemonių, draudimo ir kitų nei darbo užmokestis finansinių išmokų teikimas;
12. palankiai vertina paramos dirbantiems žurnalistams veiksmus, užtikrinančius galimybę naudotis oficialia ir veiksminga socialine apsauga, taip pat kitas praktines paramos priemones, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų organizacijos vykdomą Papildomos pensijos ir sveikatos draudimo žurnalistams finansavimo programą;
13. atkreipia dėmesį į tebevykstantį tyrimą dėl 2021 m. balandžio 9 d. įvykdyto žurnalisto George'o Karaivazo nužudymo ir į įtariamų žudikų sulaikymą; ragina Graikijos valdžios institucijas toliau dėti pastangas, kad visi už George'o Karaivazo mirtį atsakingi asmenys būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn; griežtai smerkia žurnalistų kriminalizavimą, išpuolius prieš juos ir jų žudymą už jų atliekamą darbą ES ir už jos ribų, įskaitant Daphnės Caruanos Galizijos nužudymą 2017 m. spalio 16 d., Jáno Kuciako ir jo sužadėtinės Martinos Kušnírovos nužudymą 2018 m. vasario 21 d., Viktorios Marinovos nužudymą 2018 m. spalio 6 d. ir Peterio R. de Vrieso nužudymą 2021 m. liepos 15 d.; pabrėžia jų lemiamą vaidmenį atskleidžiant tiesą, ginant demokratiją ir naikinant nebaudžiamumo kultūrą; taip pat reiškia pagarbą visiems per pastaruosius kelerius metus Europoje nužudytiems žurnalistams;
14. pažymi, kad Graikija užtikrina aukštus asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos standartus, kaip numatyta Įstatyme Nr. 4990/2022, kuriuo visiškai įgyvendinama Pranešėjų apie pažeidimus direktyva⁹;
15. pabrėžia, kad Graikija iš dalies pakeitė prieštaringai vertintas teises nuostatas, pavyzdžiui, baudžiamojo kodekso 191 straipsnį, siekdama spręsti susirūpinimą keliančius su dezinformacijos skleidimu susijusius klausimus, o tai rodo jos išipareigojimą ginti žurnalistų teises¹⁰;
16. pripažįsta, kad Graikija, priimdama Įstatymą Nr. 5002/2022, tapo pirmąja ES valstybe nare, uždraudusia bet kokius su šnipinėjimo programomis susijusius sandorius, tokių programų pardavimą, turėjimą, prekybą jomis ar naudojimą šalies teritorijoje ir už tai baudžiančia;
17. pabrėžia, kad pastaraisiais metais Graikija įgyvendina politiką, kuria siekiama apsaugoti ES išorės sienas, be kita ko, užkertant kelią neteisėtai žmones gabenantiems asmenims

⁹ 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos (OL L 305, 2019 11 26, p. 17).

¹⁰ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „2023 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Šalies skyrius dėl teisinės valstybės padėties Graikijoje“ (SWD(2023)0808), p. 22.

piktnaudžiauti Europos prieglobsčio sistema; palankiai vertina tai, kad be to, Graikija yra sukūrusi pažangų pagrindinių teisių stebėsenos mechanizmą, gerokai viršijantį ES teisės aktuose nustatytus minimalius standartus;

18. pabrėžia, kad didžiausios FRONTEX operacijos vykdomos Graikijoje ir kad operatyvinė aplinka šioje šalyje yra itin sudėtinga; pabrėžia, kad, nepaisant to, FRONTEX pavyksta apsaugoti Europos išorės sienas ir kartu išgelbėti tūkstančius gyvybių;
19. pakartoja, kad pilietinės visuomenės organizacijos yra artimiausi Graikijos partneriai, padedantys oriai ir veiksmingai valdyti migracijos procesus ir vykdyti prieglobsčio procedūras;
20. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Graikijos vyriausybei bei parlamentui.